

Laukaan kunta

Laukaan kansalaisopisto

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma 2018

Yleinen oppimäärä

Kuvataide

Käsityö

Teatteritaide

[Laukaan kansalaisopiston](#) taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä asetukseen (813/1998). Taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaan opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä opetussuunnitelman perusteissa (määräys OPH-2069-2017), joiden pohjalta tämä opetussuunnitelma on laadittu. Hyväksytty Laukaan kunnan sivistyslautakunnassa [12.6.2018](#)

Sisällys

Johdanto	2
1. Taiteen perusopetuksen tehtävä.....	2
2. Taiteen perusopetuksen tavoitteet.....	2
3. Arvoperusta	3
4. Oppimiskäsitys.....	3
5. Opetuksen toteuttaminen	4
5.1 Oppimisympäristö	4
5.2 Toimintakulttuuri.....	4
5.3 Opintojen laajuus ja kesto	4
5.4 Oppilaaksi ottaminen ja kurssimaksut.....	5
5.5 Oppimäärän yksilöllistäminen	5
5.6 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	5
5.7 Oppimisen arviointi	5
5.8 Todistus	6
6. Kuvataidekoulu, ”Kuvis”	7
6.1 Yleinen oppimäärä.....	7
6.2 Yhteiset opinnot	7
6.2.1 Yhteisten opintojen tavoitteet	8
6.2.2 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet.....	9
6.3 Teemaopinnot	9
6.3.1 Teemaopintojen tavoitteet	10
6.3.2 Teemaopintojen opintokokonaisuudet	11
6.4 Kuvataideopintojen keskeiset sisällöt	11
6.5 Työtavat kuvataiteen opetuksessa	12
6.6 Oppimisen arviointi kuvataiteen opetuksessa	12
7. Käsityö, ”Kässäkoulu”	13
7.1 Yleinen oppimäärä.....	13
7.2 Käsityön yhteiset opinnot.....	13
7.2.1 Yhteisten opintojen tavoitteet	13
7.2.2 Yhteisten opintojen keskeiset sisällöt	14
7.2.3 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet.....	15
7.3 Käsityön teemaopinnot	15
7.3.1 Teemaopintojen tavoitteet	16

7.3.2 Teemaopintojen keskeiset sisällöt	16
7.3.3 Teemaopintojen opintokokonaisuudet	17
7.4. Työtavat käsityön opetuksessa.....	18
7.5 Arviointi käsityön opetuksessa	18
8. Teatteritaide, "Näyttis"	19
8.1 Yleinen oppimäärä.....	19
8.2 Yhteiset opinnot	19
8.2.1 Yhteisten opintojen keskeiset sisällöt	19
8.2.2 Yhteisten opintojen tavoitteet	19
8.2.3 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet.....	20
8.3 Teemaopinnot	21
8.3.1 Teemaopintojen keskeiset sisällöt	21
8.3.2 Teemaopintojen tavoitteet	22
8.3.3 Teemaopintojen opintokokonaisuudet	23
8.4 Työtavat teatteritaiteen opetuksessa	23
8.5 Oppimisen arviointi teatteritaiteessa.....	24

Johdanto

Laukaan kansalaisopisto on kunnallinen yleissivistävää koulutusta antava oppilaitos. Se on toiminut vuodesta 1963. Kansalaisopiston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille matalan kynnyksen harrastus- ja oppimisaikkoja itsensä kehittämiseen, henkisen, fyysisen ja sosiaalisen vireyden ylläpitämiseen eri puolilla Laukaata.

Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta on annettu Laukaan kansalaisopistossa kuvataiteessa ja käsitöissä vuodesta 1993 ja teatteritaiteessa vuodesta 2011. Yleisen oppimäärän opetussuunnitelma perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä asetukseen (813/1998). Taiteen perusopetuksessa annetun lain mukaan opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä opetussuunnitelman perusteissa (määräys OPH-2069-2017), joiden pohjalta on tämä opetussuunnitelma on laadittu. Se on voimassa velvoittavana 1.8.2018 alkaen. Opetushenkilöstön kelpoisuus perustuu asetukseen opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998).

Laukaan kansalaisopistoon on laadittu tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota sovelletaan lasten ja nuorten taiteen perusopetuksessa (Liite 1).

1. Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti kouluikäisille lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja opintojen edetessä omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua muun muassa asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu käsitykseen moniarvoisesta ja uudistuvasta kulttuuriperinnöstä. Taiteenalan opetuksessa oppilaan omaehtoinen ilmaisu, tulkinnan ja arvottamisen taidot kehittyvät. Opinnot kannustavat oppilaita osallistumaan ja vaikuttamaan ympäröivään kulttuuriin. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden itsetuntemusta ja kulttuurista lukutaitoa.

Taiteen perusopetuksella luodaan edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

2. Taiteen perusopetuksen tavoitteet

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Opinnot tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin.

Yleisen oppimäärän tavoitteena on erilaisten oppimiskokemusten tarjoaminen, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa pyritään huomioimaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta ohjataan löytämään itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta ja tunnistamaan omaa taiteellista työskentelytapaa. Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalan ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

3. Arvoperusta

Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetus tukee ihmisenä kasvamista kehittämällä ajattelun ja luovuuden taitoja oppimiskokemusten kautta. Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

4. Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. Oppimisessa lähtökohtana on tutkiva oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin. Opetuksessa pyritään ohjaamaan oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia.

Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen elämänsä maailmansa. Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen sekä omien vahvuuksien tunnistamiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

5. Opetuksen toteuttaminen

5.1 Oppimisympäristö

Laukaan kansalaisopistossa taiteen perusopetuksen tilat kuvataiteelle ja käsityölle sijaitsevat Opistotalo Sararannassa. Oppimisympäristö on rakennettu siten, että se on fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallinen sekä oppilaille helposti saavutettava. Opistotalon oppimisympäristössä on vapaus toteuttaa opetusta monipuolisin menetelmin ja mahdollisuus tuoda esiin oppilaiden omaa taidetta. Avoimella ja myönteisellä ilmapiirillä tuetaan oppilaiden kasvua, tarjotaan onnistumisen kokemuksia ja innostetaan heitä oppimiseen sekä osaamisensa kehittämiseen.

Kuvataiteen ja käsityön opetus järjestetään taiteen perusopetuksen ryhmille suunnitellussa luokkatilassa, Ateljee Innostuksessa. Opistotalon muu toiminta luo edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen esimerkiksi kudontaan, verhoiluun, lasitöihin ja keramiikkaan. Opistotalo Sararannan tilat, lähellä olevat työvälineet ja materiaalit sekä mahdollisuus tieto- ja viestintäteknologian käyttöön antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun Laukaan kansalaisopiston taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.

Teatteritaiteen opetus järjestetään teatterimaisessa tilassa, jossa on avointa harjoitustilaa. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat yhteistyömahdollisuudet.

5.2 Toimintakulttuuri

Laukaan kansalaisopiston taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävästä hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, jossa toimitaan toista kunnioittaen ja huomioiden. Yhteisön jäsenten kokemus syntyy yhdessä toimimisesta, kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan ja erilaisuuden hyväksymisestä sekä oppilaan näkemyksen kuuntelemisesta. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Opetuksessa huomioidaan arjen valinnat, kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus sekä taiteenalaan liittyvät oikeudelliset suojat esimerkiksi yksityisyyden suoja ja tekijänoikeudet.

Toimintakulttuurin kehittäminen perustuu opetuksen arkikäytäntöjen organisointiin, suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Laukaan kansalaisopistossa painotetaan opettajan pedagogista osaamista monipuolisen taiteenalan osaamisen lisäksi. Taiteenalan kehittämisosaamista pidetään tärkeänä osana taiteen perusopettajan ammattitaitoa. Huoltajien kanssa tehdään avointa ja sujuvaa yhteistyötä opetuksen arjen käytäntöjen organisoinnissa oppilaan hyväksi. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on koko oppilaitoksen johtaminen yhteistyössä ylläpitäjän kanssa.

5.3 Opintojen laajuus ja kesto

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opinnot teatteritaiteessa, käsityössä ja kuvataiteessa muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista. Yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Opintoaika taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opintojen suorittamisessa on n. 8 vuotta.

Lukuvuoden pituus on pääsääntöisesti 30 viikkoa, 14 opetusviikkoa syyslukukaudella ja 16 opetusviikkoa kevätlukukaudella. Osa opetuksesta voidaan toteuttaa tiivistettynä esimerkiksi opintoretkinä tai viikonloppukursseina. Teemaopinnoissa voidaan opintoihin liittää myös syventävää ja /tai laajentavaa kurssitusta. Se voi olla esimerkiksi lyhytkurssi Laukaan kansalaisopiston taito- ja taideaineiden kurssitarjonnasta tai erikseen taiteen perusopetukseen suunniteltu yhteiskurssi. Valinnaisesta kurssitarjonnasta päättävät taideaineiden opettajat ja rehtori.

5.4 Oppilaaksi ottaminen ja kurssimaksut

Laukaan kansalaisopiston taiteen perusopetuksen opintoihin ilmoittaudutaan www.opistopalvelut.fi/laukaa ilmoittautumiskurssin kautta tai soittamalla toimistoon p. 014 2675 761. Näihin opintoihin ei voi ilmoittautua sähköpostitse. Uusia oppilaita otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä vuosittain elokuussa.

Edellisinä vuosina alkaneiden ryhmien vapaille paikoille otetaan uusia oppilaita ilmoittautumisjärjestyksessä vuosittain elokuussa ja tammikuussa.

Opintojaan jatkaville oppilaille on käytössä ennakoilmoittautuminen. Opettaja suunnittelee opetusryhmät oppilaiden edistymisen ja osallistujamäärien perusteella. Opintoihin ilmoittaudutaan sitovasti koko lukuvuodeksi. Opinnot maksetaan lukukausittain syksyllä ja keväällä. Tarvikemaksu on lukukausikohtainen ja vaihtelee taiteenalan ja ryhmän mukaan. Tarvikemaksut laskutetaan opintomaksun yhteydessä syksyllä ja keväällä.

5.5 Oppimäärän yksilöllistäminen

Opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Laukaan kansalaisopistossa opettaja pyrkii löytämään keinoja oppilaan oppimisen edistämiseksi tavoitteita, sisältöjä ja opetusmenetelmiä sekä arviointia mukauttamalla. Tarvittavina tukitoimina voidaan harkita esimerkiksi koulunkäynninohjaajan tukea opetusryhmään tai pienempiä opetusryhmiä.

5.6 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muulla tavoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen opintosuoritusotteeseen oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään samalla tavalla. Opintojen hyväksilukemisesta päättävät taiteenalan opettaja ja oppilaitoksen rehtori yhteistyössä.

5.7 Oppimisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta yleisen oppimäärän tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun ja niiden pohjalta tehtyihin omiin tavoitteisiin sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin kunkin taiteenalan yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon näissä opetussuunnitelman perusteissa kuvatut taiteenalan yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, vaan se on oppimiseen kannustavaa.

Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan käyttämällä monipuolisesti itsearviointia ja vertaisarviointia. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan palautetta onnistumisista ja kehittämiskohteista.

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen on mahdollisuus saada kokoava katsaus oppilaan vuoden aikana tehdyistä opinnoista ja niiden etenemisestä. Arvioinnissa käytetään apuna Hellewi-kurssihallintajärjestelmää, jonne kirjataan opintokokonaisuuksien arvioinnit.

5.8 Todistus

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:
todistuksen nimi

- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman

- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Oppilaalle annetaan pyydettyä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

6. Kuvataidekoulu, ”Kuvis”

6.1 Yleinen oppimäärä

Kuvataiteen yleinen oppimäärä rakentuu yhteisistä ja teema opinnoista. Opintojen tehtävänä on tukea oppilaan kasvua, itsetuntemusta, identiteetin rakentumista ja kulttuurista osaamista kuvataiteen keinoin. Opetus vahvistaa oppilaan kokemusta itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovat edellytyksiä uuden oppimiselle.

Opetus rakentaa yhteyksiä oppilaiden omien kuvallisten kulttuurien sekä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin välille. Opinnoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin jatkuvaa muuntumista ja avoimia rajoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia syventyä heille merkityksellisiin sisältöihin, teemoihin ja ilmaisun keinoihin. Oppilaiden kokemusmaailmaan kiinnittyvällä lähestymistavalla luodaan perustaa oivalluksia herättävälle oppimiselle ja tekemisen ilolle. Oppilasta kannustetaan nauttimaan kuvataiteesta sekä arvostamaan omaa ja muiden taiteellista työtä.

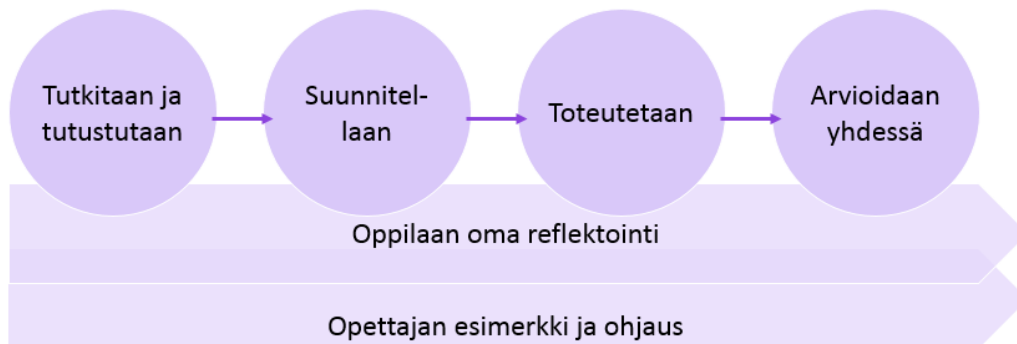
Opintojen edetessä oppilas oppii tulkitsemaan ja arvioimaan kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria eri näkökulmista. Opetuksessa innostetaan pohtimaan taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilaita kannustetaan käyttämään taiteen toimintatapoja yhteistyön, vuorovaikutuksen, osallistumisen ja vaikuttamisen välineenä. Opinnot luovat perustaa oppilaan omakohtaisen taidesuhteen kehittymiselle ja kuvataiteen elinikäiselle harrastamiselle.

6.2 Yhteiset opinnot

Yhteisten opintojen sisällöt rakennetaan niin, että opintojen edetessä käsiteltävät aiheet ja tekniikat monipuolistuvat ja syvenyvät. Yhteisten opintojen aikana oppilas perehtyy kuvataiteiden eri tekniikoiden perusteisiin. Opintojen edetessä tekniikat ja aiheet muuttuvat haasteellisemmiksi ja työskentelyssä korostuu pitkäjänteisyys. Oppilaan osaaminen syvenee ja monipuolistuu luoden hyvän pohjan tuleville teemaopinnoille.

Yhteisissä opinnoissa käsiteltäviä kuvataiteen keskeisiä oppisisältöjä ovat piirustus ja maalaus, kuvanveisto, arkkitehtuuri ja ympäristön suunnittelu, muotoilu, grafiikka, keramiikka, tekstiili, valokuva, elokuva ja video, sarjakuva, ympäristö- ja yhteisötaide, performanssi ja kuvallinen media, monitaiteelliset työmuodot sekä taidehistoria. Yhteisissä opinnoissa oppilas perehtyy uuteen tekniikkaan opettajan esimerkin ja ohjauksen avulla. Alussa tutkitaan ja tutustutaan uuteen aihealueeseen, jonka jälkeen siirrytään suunnittelemaan tekemällä esim. pieniä luonnoksia. Tämän jälkeen siirrytään toteutusvaiheeseen ja lopuksi keskustellaan

yhdessä työskentelyn eri vaiheista. Oppilasta kannustetaan aktiivisesti refleктоimaan omaa työskentelyään ja oppimistaan. Opettaja tukee ja ohjaa oppilasta koko oppimisprosessin ajan. Opintojen edetessä oppimisen painopiste siirtyy enemmän suunnitteluun ja toteutukseen.

Kuva 1. Uuden tekniikan oppimisprosessi kuvataiteissa

6.2.1 Yhteisten opintojen tavoitteet

Kuvataiteen yhteisten opintojen tavoitteena on tukea ja rohkaista oppilaan kuvallista ilmaisua, yksilöllisen taidesuhteen muotoutumista sekä identiteetin rakentumista. Yhteisten opintojen keskeinen tavoite on taiteenalan perustaitojen hankkiminen.

Taidesuhde

Opetuksen tavoitteena on

- tukea oppilaan taidekäsityksen ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen kuvailmaisun kautta
- kannustaa oppilasta oman ilmaisun kehittämiseen kuvallisen työskentelyn ja sen reflektoinnin avulla
- innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kuvailmaisun keinoihin ja prosesseihin, taiteiden välisiin työskentelytapoihin sekä hänelle merkitykselliseen taiteeseen.

Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- kannustaa oppilasta tutkimaan erilaisia kuvia, median ilmiöitä ja ympäristön visuaalisuutta
- ohjata oppilasta tulkitsemaan visuaalista kulttuuria eri näkökulmasta
- kannustaa oppilasta käyttämään erilaisia kuvatulkinnan keinoja, jatkamaan tulkintojaan ja keskustelemaan niistä
- innostaa oppilasta pohtimaan kuvataidetta historiallisesta, kulttuurisesta, yhteiskunnallisesta ja tulevaisuuden näkökulmasta.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta pohtimaan kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja
- rohkaista oppilasta tarkastelemaan omassa kuvailmaisussa ja toiminnassa ilmeneviä arvoja

- ohjata oppilasta kriittisen ajattelun kehittämiseen
- kannustaa oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja ottamaan kantaa taiteen keinoin.

6.2.2 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet

Kuvataiteen yhteisten opintojen opintokokonaisuuksia käsitellään limittäin koko opintojen ajan. Eri opintokokonaisuuksien sisällöt voivat esiintyä osittain myös päällekkäin.

Tekniikka tutuksi

Jotta oppilaalla olisi mahdollisuus löytää juuri ne hänelle sopivimmat itseilmaisun keinot ja välineet, perehdytään yhteisten opintojen aikana mahdollisimman moniin kuvataiteen perinteisiin ja uusin tekniikoihin. Tutustumismatka alkaa perusteista ja ajan myötä oppilas sukeltaa syvemmälle tekniikoiden saloihin. Oppilas saa kattavan käsityksen materiaaleista ja niiden käyttötarkoituksista sekä välineistä, niiden käytöstä ja ylläpidosta. Oppilaan teknisen osaamispohjan kehittyessä, hän alkaa nähdä uusia tapoja hyödyntää tekniikoita, materiaaleja ja välineitä, mikä vahvistaa hänen kykyä itseilmaisuuksiin.

Teoria taskuun

Hyvän kuvataiteellisen osaamispohjan luomiseen tarvitaan tekniikan lisäksi myös teoriaa. Teoria taskuun - opintokokonaisuudessa käsitellään mm. taidehistoriaa, sommittelua ja värioppia. Taidehistorian kautta oppilas tutustuu eri aikakausien taiteilijoihin ja taiteeseen. Sommittelussa käsitellään kuvan elementtien järjestämistä kuvataiteen periaatteiden mukaisesti. Yksi tunnetuimmista sommittelun periaatteista on kultainen leikkaus. Väriopin avulla oppilas saa käsityksen värien käytön mahdollisuuksista ja niiden välisistä suhteista. Teoriaa ei käsitellä luennoimalla, vaan se tulee esiin muun työskentelyn yhteydessä. Näin teoria tukee uuden oppimista ja liittyy konkreettiseen tekemiseen.

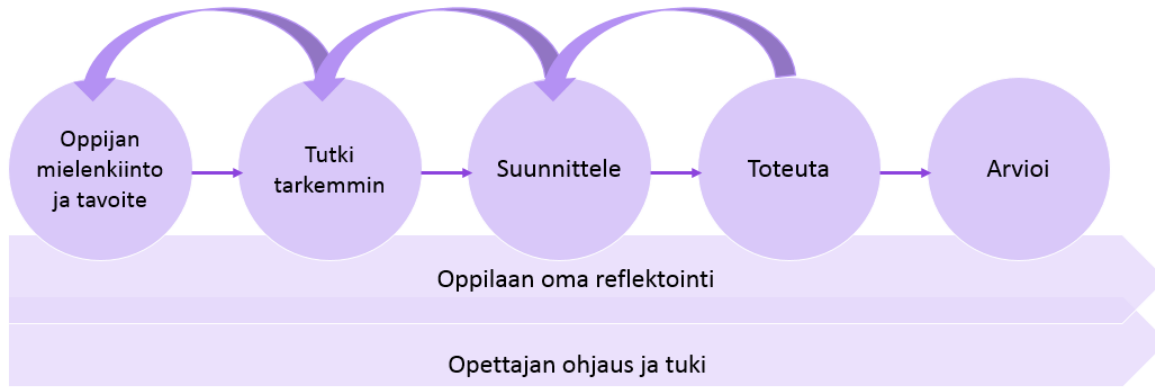
Tulevaisuuden taiteilija

Yksi kuvataiteen tärkeimmistä tavoitteista on antaa oppilaalle mahdollisuuksia ja valmiuksia itseilmaisuuksiin. Tulevaisuuden taiteilija -opintokokonaisuudessa ammennetaan sisältöjä oppilaan omasta elämästä, kokemuksista, kulttuurista ja havainnoista. Keskiössä ovat oppilaan omat näkemykset ja arvot. Oppilasta kannustetaan pohtimaan valintojaan, refleктоimaan ja ajattelemaan kriittisesti. Kokonaisuudessa luodaan myös katsaus luovan alan yrittäjyyteen. Opintokokonaisuus johdattaa oppilaan elinikäiselle tutkimusmatkalle kuvataiteisiin.

6.3 Teemaopinnot

Teemaopinnoissa korostuu erityisesti oppilaan omat mielenkiinnon kohteet kuvataiteissa. Opintojen aikana oppilas syventää ilmaisukykyään yhdellä tai useammalla valitsemallaan kuvataiteen alueella. Teemaopinnoissa oppilas perehtyy aiempaa perusteellisemmin valitsemiensa materiaalien ja tekniikoiden mahdollisuuksiin oman ilmaisunsa välineenä.

Teemaopinnoissa oppimisprosessi lähtee liikkeelle oppilaan omista mielenkiinnon kohteista ja tavoitteista. Oppimisprosessi ei välttämättä ole yhtä suoraviivainen kuin mitä yhteisissä opinnoissa. Prosessin aikana oppilas saattaa palata takaisin tutkimaan valitsemaansa tekniikkaa ratkaistakseen suunnitteluvaiheessa ilmenneen ongelman. Opettaja toimii prosessissa oppilaan tukena ja ohjaa tarvittaessa.

Kuva 2. Teemaopintojen oppimisprosessi kuvataiteissa

6.3.1 Teemaopintojen tavoitteet

Kuvataiteen teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opintojen tavoitteena on kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen sekä tietojen ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen.

Taidesuhde

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta taidekäsityksen kehittämiseen tavoitteellisen kuvailmaisun, hänelle merkityksellisen taiteen ja oman oppimisen reflektoinnin kautta
- kannustaa oppilasta identiteettinsä pohdintaan erilaisia kuvia tekemällä ja niitä tulkitsemalla
- tukea oppilasta osaamisensa kehittämisessä tavoitteidensa ja näkemystensä mukaisessa itsenäisessä tai yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- rohkaista oppilasta käyttämään erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään kuvailmaisun taitojaan.

Visuaalinen lukutaito

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
- vahvistaa oppilaan kykyä käyttää kuvan kieltä, kuvallisia muuttujia ja kuvallisen kerronnan keinoja
- kehittää oppilaan taitoa tutkia visuaalista kulttuuria tekijän, katsojan ja teoksen näkökulmista sekä perustella omia tulkintojaan
- ohjata oppilasta laajentamaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemustaan.

Osallisuus ja vaikuttaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tukea oppilasta hänen ilmaistessaan näkemyksiään taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista
- ohjata oppilasta ottamaan huomioon esteettiset, ekologiset ja eettiset arvot itsenäisesti ja ryhmässä toimiessaan

- kannustaa oppilasta kehittämään kriittistä ajatteluaan tarkastelemalla arvojen merkitystä omassa elinympäristössä, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ohjata oppilasta ilmaisemaan näkemyksiään ja mielipiteitään taiteen keinoin.

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

6.3.2 Teemaopintojen opintokokonaisuudet

Kuvataiteen teema opintojen opintokokonaisuuksia voidaan käsitellä limittäin opintojen aikana. Eri opintokokonaisuuksien sisällöt voivat esiintyä osittain myös päällekkäin.

Luovuuden lähteillä

Opintokokonaisuuden aikana oppilas perehtyy yhä syvemmin valitsemiinsa tekniikoihin. Työskentely on enemmän projektiluontoista ja siinä korostuu pitkäjänteisyys. Keskiössä on oppilaan oma taiteilijuus ja luovan identiteetin vahvistuminen. Oppilaan suunnittelema projekti voi olla yksittäinen työ tai sarja töitä, joista on mahdollista koota näyttely opetustiloihin.

Inspiroivat innovaatiot

Kautta historian taide on kuvastanut omaa aikaansa. Uusia tekemisen tapoja ja välineitä syntyy kokeilujen ja keksintöjen kautta. Tämän opintokokonaisuuden avulla tutkitaan ”ajan henkeä” ja kokeillaan rohkeasti mahdollisimman useita aikamme uutuuksia. Opintokokonaisuus edistää oppilaan luovaa ajattelua ja kannustaa oppilasta tarkastelemaan asioita monipuolisesti.

6.4 Kuvataideopintojen keskeiset sisällöt

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot

Opetuksessa tutkitaan kuvan kieltä ja kuvan merkitysten rakentumista sekä harjoitellaan visuaalista havaitsemista ja ajattelua, sanallistamista ja kuvista keskustelemista. Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden mahdollisuuksia taiteellisessa ilmaisussa.

Omat kuvat

Opetuksessa tutkitaan oppilaiden havainnoista, kokemuksista, toimintatavoista ja elämänpiiristä sekä heille merkityksellisistä kuvakulttuureista nousevia sisältöjä. Opinnoissa pohditaan oppilaiden omien kuvien henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Taiteen maailmat

Opetuksessa tutkitaan teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, kulttuureita ja visuaalisten taiteiden lajeja. Opinnoissa tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin, pohditaan taiteen kulttuurisidonnaisuutta sekä käsitellään taiteen historiallisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opetuksessa hyödynnetään

mahdollisuuksia osallistua paikalliseen taidetoimintaan. Opinnoissa tutustutaan taiteen instituutioihin, muihin kulttuurikohteisiin, ajankohtaisiin taiteen ilmiöihin ja visuaalisten alojen ammattilaisten työhön.

Visuaalinen ympäristö

Opetuksessa tutkitaan erilaisia luonnonympäristöjä, rakennettuja ympäristöjä, esineympäristöjä, mediaympäristöjä ja visuaalisia osakulttuureja. Opinnoissa harjoitellaan visuaalisen ympäristön esteettistä, ekologista ja eettistä arvottamista sekä käsitellään ympäristön merkitysten rakentumista.

6.5 Työtavat kuvataiteen opetuksessa

Opetuksessa valitaan työtapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin. Työtapojen valinnoissa huomioidaan oppilaiden omat tavoitteet, yksilölliset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Oppilasta kannustetaan ottamaan aktiivinen rooli työtapojen valinnassa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä, teknologioita ja mediavälineitä. Työtapojen monipuolisuutta edistetään hyödyntämällä paikallisia kulttuuripalveluja, verkostoja, toimijoita ja globaaleja mahdollisuuksia.

Tavoitteena on, että valitut työtavat ja oppimisympäristöt tukevat tutkivaa asennetta uuden oppimisessa ja kriittisen ajattelun kehittymistä. Työtavoilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, tekniikoiden ja ilmaisun keinojen käyttö sekä pitkäjänteinen harjoittelu ja taitojen syventäminen. Oppilaita kannustetaan kokeilemiseen, improvisointiin ja sattuman hyödyntämiseen.

Työtavoissa huomioidaan kuvataiteen luonne. Keskeistä on oppilaan omien kokemusten, tunteiden ja ajatusten pohdinta ja niiden visuaalinen kuvaaminen. Monien materiaalien ja tekniikoiden työstö vaatii aikaa. Toiminnassa korostuu kiireettömyys ja oppilaita kannustetaan pitkäjänteiseen työskentelyyn.

6.6 Oppimisen arviointi kuvataiteen opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan kuvataiteen opintojen edistymistä. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Itsearviointinissa oppilasta ohjataan pohtimaan oppimistavoitteitaan, havainnoimaan työskentelyään ja tarkastelemaan oman oppimisen edistymistä. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arvioinnilla ja muulla palautteella kannustetaan oppilasta uuden oppimiseen sekä ohjataan häntä arvostamaan toisten näkemyksiä. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilasta perehdytetään kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Kuvataiteen yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat Taidesuhte, Visuaalinen lukutaito sekä Osallisuus ja vaikuttaminen. Oppilalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilasta kuvataiteen perustaitojen hankkimisessa. Jatkuvalle arvioinnilla ja muulla palautteella vahvistetaan oppilaan kuvallista ilmaisua, taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista. Oppilasta kannustetaan oman oppimisen sanallistamiseen.

Teemaopintojen arvioinnilla tuetaan oppilasta yhteisissä opinnoissa hankkimiensa taitojen laajentamisessa. Jatkuvalle arvioinnille ja muulla palautteella kehitetään oppilaan kuvataiteellista ajattelua, kuvailmaisua, tietoja ja vaikuttamismahdollisuuksia.

7. Käsityö, ”Kässäkoulu”

7.1 Yleinen oppimäärä

Käsityökoulu tarjoaa yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta käsityössä. Oppilaat voivat perehtyä opinnoissa käsityöhön, muotoiluun ja teknologiaan tavoitteellisesti tasolta toiselle edeten. Käsityökoulu on täynnä luovaa toimintaa. Opetuksella tuetaan oppilasta oman luovan ilmaisun, ongelmanratkaisun ja tekemisen tavan etsimisessä. Käsityötaitoja kehitetään kokemusmaailmaan kiinnittyvällä, tutkimaan kannustavalla ja elämyksellisellä lähestymistavalla. Oppilasta ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön kokeilun, tekemisen ilon ja keksimisen avulla. Opinnot rakentavat edellytyksiä oppilaan myönteiselle suhteelle käsityölliseen tekemiseen sekä tukevat hänen kasvuaan ja itsetuntemustaan.

Käsityökoulussa oppilaita ohjataan tarkastelemaan käsillä tekemisen ja käsityöläisyyden merkityksiä sekä tutustumaan paikalliskulttuuriin. Nuoret käsityöntekijät huomaavat olevansa osa ympäröivää yhteiskuntaa ja voivansa vaikuttaa siihen toiminnallaan. Opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristön ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan havaintoja omaan työskentelyyn. Opintojen edetessä oppilasta ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta. Käsityökoulun oppilaita kannustetaan arvostamaan omaa ja toisten käsityötä. Opinnot luovat perustaa käsityöharrastukselle, joka asettuu osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää. Käsityökoulun opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta näkemään käsityö monitieteisenä ilmiönä. Oppilasta innostetaan tarkastelemaan käsityön, taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilasta kannustetaan ideoimaan ja rakentamaan uutta yksin ja ryhmässä. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta käsityön, kulttuurin ja muotoilun elinikäiseen harrastamiseen. Käsityön yleinen oppimäärä koostuu yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista.

7.2 Käsityön yhteiset opinnot

Yhteisten opintojen tarkoituksena on käsityön perustaitojen hankkiminen. Opetus suunnitellaan siten, että käsiteltävät aiheet ja tekniikat monipuolistuvat ja syvenevät opintojen edetessä. Opetus tukee oppilaan suunnittelutaidon kehittymistä käsityössä. Oppimistehtävät muuttuvat vähitellen aiempaa laajemmiksi ja pitempiketoisemmiksi. Työskentelyssä korostuu tavoitteellisuus ja pitkäjännittäisyys. Yhteiset opinnot antavat valmiudet teemaopintoihin siirtymiselle.

7.2.1 Yhteisten opintojen tavoitteet

Yhteisten opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta kehittämään käsityön suunnittelun ja toteuttamisen taitoja. Opinnoissa tutustutaan käsityöhön, muotoiluun ja teknologiaan sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä.

Taidot ja muotoilu

Opetuksen tavoitteena on

- tukea ja rohkaista oppilasta kädentaitojen harjoittelussa, omien tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- kannustaa oppilasta havainnoimaan arjen elinympäristöstään nousevia tarpeita
- herättää oppilaan innostus uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen
- rohkaista oppilasta materiaalien ja tekniikoiden monipuoliseen käyttöön
- ohjata oppilasta ymmärtämään työohjeiden, -menetelmien ja -järjestyksen yhteys lopputulokseen
- ohjata oppilasta välineiden ja tekniikoiden turvalliseen käyttöön.

Yhteiskunta ja kulttuuri

Opetuksen tavoitteena on

- innostaa oppilasta aktiiviseksi käsityökulttuurin havainnoijaksi, tekijäksi, toimijaksi ja kuluttajaksi
- tuoda näkyväksi oppilaiden ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuurista
- rohkaista oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutuksia käsityössä
- auttaa oppilasta näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä
- kannustaa oppilasta pohtimaan käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta
- auttaa oppilasta ymmärtämään käsityöyrittäjyyden traditiota.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta hahmottamaan käsityötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä
- kannustaa oppilasta pohtimaan toimintaansa kestäväen kehityksen näkökulmasta
- innostaa oppilasta kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun.

7.2.2 Yhteisten opintojen keskeiset sisällöt

Käsityön yhteisissä opinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön yhteisten opintojen keskeiset sisällöt ovat **Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt** sekä **Rakennetut ja luonnonympäristöt**. Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaateusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista. Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista. Rakennettuja ja luonnonympäristöjä tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden näkökulmasta.

7.2.3 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet

Käsityökoulun yhteisissä opinnoissa on neljä opintokokonaisuutta: Näpit näppäräksi, Mielikuva näkyväksi, Matka käsityön maailmaan ja Käsityötä kestävästi. Opetuksessa käsitellään opintokokonaisuuksien sisältöjä limittäin ja osittain myös päällekkäin koko opintojen ajan.

Näpit näppäräksi

Yhteisten opintojen opintokokonaisuus Näpit näppäräksi perehdyttää oppilasta erilaisten käsityötekniikoiden käyttöön tuotteiden valmistamisessa. Opeteltavia tekniikoita voivat olla esimerkiksi kudonta, punonta, neulonta, ompelu, kirjonta, rakentelu, kirjansidonta, huovutus, kankaankuviointi, keramiikka. Oppilas tutustuu eri materiaaleihin ja niiden ominaisuuksiin. Hän harjaantuu käyttämään työvälineitä ja työtiloja turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Käsityön valmistamisen vaiheet tulevat tutuiksi, ohjeita kuunnellen, ohjaustuokioita seuraten, piirroksia katsellen, toisilta oppien, kysyen, itsenäisesti ajatellen ja kokeillen. Opintojen edetessä käsillä tekemisen taito kehittyy aiempaa osaamista hyödyntävien syventävien tehtävien parissa. Oppilas saa valmiuksia oman työskentelyn ja valmistamansa tuotteen arviointiin. Hän kykenee vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta ryhmässä.

Mielikuva näkyväksi

Opintokokonaisuus Mielikuva näkyväksi johdattaa oppilasta tuotteen suunnittelutaitoihin ja oman ilmaisutavan löytymiseen. Oppilasta rohkaistaan käyttämään suunnittelun lähtökohtana omia havaintoja, tunteita, moniaistisia kokemuksia ja elämyksiä. Mielikuva tulevasta tuotteesta tuodaan näkyväksi materiaalikokeiluun, sanallisesti, numeraalisesti ja kuvallisesti. Oppilasta ohjataan sommittelutaitojen kehittämisessä, esimerkiksi tarkastelemaan värien, kuvioiden, muotojen, pintarakenteiden ja massojen sijoittelun vaikutuksia tuotteeseen. Opetuksessa käytetään pääasiassa taidepainotteista ja muotoilupainotteista suunnittelumenetelmää.

Matka käsityön maailmaan

Opintokokonaisuudessa Matka käsityön maailmaan oppilas tutustuu sekä suomalaiseen käsityöhön ja muotoiluun sekä muiden kulttuurien käsityöperinteeseen. Häntä ohjataan tarkastelemaan kulttuurin muotokieltä niin esineissä, vaatteissa, tekstiileissä, rakennuksissa kuin toiminnassakin. Oppilas harjaantuu hyödyntämään sitä omassa työskentelyssään ja siten omalta osaltaan elävöittämään käsityökulttuuria. Opintojen aikana häntä rohkaistaan oman osaamisen esiintuomiseen esimerkiksi toimintapajoissa, näyttelyissä tai sosiaalisessa mediassa. Hän tutustuu käsityörytmiin.

Käsityötä kestävästi

Opintokokonaisuus Käsityötä kestävästi johdattaa oppilasta huomioimaan kestävä kehityksen mukaisia arvoja käsityöllistä tuotetta suunnitellessaan ja valmistaessaan. Hän harjoittelee arvioimaan tuotteen elinkaarta ja laatua, häntä kannustetaan kehittämään sitä kiertotalouteen sopivaksi. Opinnoissa tarkastellaan tieteen ja taiteen mahdollisuuksia yhdistyä käsityössä ja muotoilussa.

7.3 Käsityön teemaopinnot

Käsityön teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien käsityöllisten taitojen laajentaminen ja syventäminen. Oppilaan omat vahvuudet ja mielenkiinnon ohjaavat aiempaa selkeämmin tuotteiden ja teosten suunnittelua ja valmistamista. Opetuksessa hyödynnetään ajankohtaisia käsityöilmiöitä ja paikalliskulttuuria. Oppilas saa kokemuksia yhteisöllisestä käsityöstä.

7.3.1 Teemaopintojen tavoitteet

Teemaopintojen tavoitteena on vahvistaa oppilaan käsityöosaamista ja auttaa häntä oma ilmaisutavan löytymisessä. Opetus ohjaa oppilasta hahmottamaan, miten käsityöllä voi vaikuttaa niin omaan kuin ympäristönkin hyvinvointiin. Teemaopinnoissa tutustutaan käsityöhön, muotoiluun ja teknologiaan sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä.

Taidot ja muotoilu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata ja tukea oppilasta syventämään kädentaitojaan
- rohkaista oppilasta syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemustaan
- kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöään ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
- vahvistaa oppilaan omaa ilmaisua uusilla taidoilla
- kehittää oppilaan kykyä hallita käsityöprosessia pohtimalla työohjetta, -järjestystä ja -menetelmiä omassa työskentelyssään.

Yhteiskunta ja kulttuuri

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta syventämään käsityökulttuurin tuntemusta ja tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti
- ohjata oppilasta pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön
- kannustaa oppilasta osallistumaan käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- ohjata oppilasta ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
- auttaa oppilasta tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa
- kannustaa oppilasta tutustumaan paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöryrittäjyyteen.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta ymmärtämään käsityötä monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään sitä omassa työskentelyssä
- kannustaa oppilasta hyödyntämään kestävä kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
- innostaa oppilaita yhteisölliseen kekseliäisyyteen
- rohkaista oppilasta visioimaan uutta, ennen näkemätöntä ja rakentamaan näkymätöntä näkyväksi käsityöksi.

7.3.2 Teemaopintojen keskeiset sisällöt

Käsityön teemaopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyttä ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat **Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt** sekä **Rakennetut ja luonnonympäristöt**. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaateusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista. Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista. Rakennettuja ja luonnonympäristöjä tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

7.3.3 Teemaopintojen opintokokonaisuudet

Käsityökoulun teemaopinnoissa on neljä opintokokonaisuutta: Käsillä taitaen, Ilmaisutapaa muotoillen, Yhteisöllinen käsityö ja Visiot käsillä. Opetuksessa käsitellään opintokokonaisuuksien sisältöjä limittäin ja osittain myös päällekkäin koko opintojen ajan.

Käsillä taitaen

Teemaopinnoissa oppilas laajentaa ja syventää käsityötekniikoiden osaamista edelleen. Hän kokeilee rohkeasti ja löytää omalle ilmaisutavalle sopivimmat tekniikat, työskentelymateriaalit ja työvälineet. Valmistettavat työt tai teokset muodostavat aiempaa kattavamman kokonaisuuden. Oppilas dokumentoi ja arvioi työskentelyprosessiaan ja esittelee sen ryhmälle.

Ilmaisutapaa muotoillen

Opintokokonaisuudessa oppilas etsii ja kehittää itselleen ominaista ilmaisutapaa tuotteen tai teoksen suunnittelussa. Opetuksessa tarkastellaan käsityökulttuurin ilmiöitä, joista oppilas valitsee kiinnostavimmat työskentelynsä lähtökohdiksi. Häntä rohkaistaan ideoimaan ja tuomaan suunnitelmansa esiin piirroksina, valokuvina ja muistiinpanoina sekä viemään ne materiaalikokeiluiksi. Oppilaalle muotoutuu oma tapa työskennellä ja ilmaista itseään. Hän uudistaa toiminnallaan käsityökulttuuria.

Yhteisöllinen käsityö

Opintokokonaisuuden aikana oppilas tutustuu yhteisöllisen käsityön ilmenemismuotoihin. Hänen on mahdollista saada kokemus käsityö- tai palvelutuotteen yhteissuunnittelusta, olla mukana ideoimassa, hankkimassa tietoa, suunnittelemassa, valmistamassa ja esittelemässä yhdessä suunniteltua tuotetta. Opinnot antavat tuntumaa käsityöyrittäjänä toimimisesta. Oppimisprojektien eri vaiheissa hyödynnetään uutta teknologiaa esimerkiksi tiedonhaussa, yhteydenpidossa, esittelyssä ja dokumentoinnissa.

Visiot käsillä

Opintokokonaisuudessa tarkastellaan tämän hetkistä käsityötä ja muotoilua ja visioidaan tulevaisuutta. Opetuksessa painotetaan muotoilua ja teknologiaa suunnittelun lähtökohtana. Oppilas kehittää edelleen aikaisempaa tuotetta tai hän keksii uuden tuotteen tai palvelun. Oppilasta kannustetaan tekemään materiaalikokeiluja ja testauksia sekä valmistamaan prototyyppi. Opetuksessa käytetään resurssien mukaan uuden teknologian tuomia mahdollisuuksia.

7.4. Työtavat käsityön opetuksessa

Käsityökoulun opetuksen monipuolisilla ja vaihtelevilla työtapavalinnoilla pyritään rohkaisemaan oppilasta luovaan ajatteluun ja tukemaan oppilaan käsityötaitojen omaksumista. Erilaisia ilmiöitä voidaan lähestyä elämyksellisesti ja kokemuksellisesti oppilaan ikäkausi huomioiden. Opetuksessa annetaan tilaa havainnoille, tuntemuksille pohdinnoille, tulkinnoille ja niitä työestetään esimerkiksi keskustellen, piirtäen, maalaten tai käsityötekniikkaa kokeillen. Työtapa johdattelee oppilasta viemään syntyneitä mielikuvia käsityön suunnitteluun ja toteutukseen. Opetuksen työtapana voi olla myös materiaaliin työstäminen ilman tarkkaa ennakkosuunnitelmaa, jolloin oppilas hankkii kokemuksia materiaalin ominaisuuksista ja omasta luomiskyvystään. Teemaopinnot tarjoavat mahdollisuuden perehtyä esimerkiksi käsityön yhteissuunnitteluun. Käsityökoulussa käytettävät erilaiset työtavat auttavat oppilasta tunnistamaan omat vahvuudet ja kehittymiskohteet käsityön tekijänä. Taitavaksi ei tulla hetkessä, oppilaita kannustetaan pitkäjännitteiseen työskentelyyn.

Käsityökoulun opetuksen työtapojen monipuolista käyttöä tukee taiteen perusopetuksen tarpeisiin rakennettu, innostava oppimisympäristö. Työskentelytila tarjoaa oppilaille selkeän, muunneltavan ja turvallisen ryhmätoimintaan soveltuvan ympäristön. Tarkoituksenmukaisilla tilajärjestelyillä tuetaan oppilaiden omatoimisuutta, esimerkiksi käytettävien materiaalien varasto on lähellä ja työvälineiden pesupaikka on lapsimitoitettu. Käsityökoulun opetuksessa on mahdollista käyttää kansalaisopiston koneita ja työvälineitä sekä tietoteknisiä laitteita ja sovelluksia. Uuden teknologian käyttömahdollisuutta opetuksessa kehitetään saatavien resurssien puitteissa. Käsityökoulun opetuksen työtapojen monipuolistamisessa tehdään yhteistyötä paikallisten taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden kanssa.

7.5 Arviointi käsityön opetuksessa

Käsityökoulussa oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Arviointitaitoja harjoitellaan ryhmässä koko opintojen ajan. Arvioinnissa oppilasta ohjataan pohtimaan oppimistavoitteita, havainnoimaan työskentelyä ja tarkastelemaan edistymistä käsityön suunnittelun ja valmistamisen tiedoissa ja taidoissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Palautteella kannustetaan oppilasta osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen. Käsityökoulun näyttelyiden ja muiden esittäytymisten kautta oppilaat voivat saada myös julkista palautetta.

Käsityön yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista ja että ne soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin tukien oppimista. Yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan käsityön suunnittelun ja toteuttamisen taitojen kehittymistä. Teemaopinnoissa arvioinnilla vahvistetaan oppilaan käsityöosaamista ja tuetaan ilmaisutavan löytymistä. Teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia.

8. Teatteritaide, ”Näyttis”

8.1 Yleinen oppimäärä

Teatteritaiteen yleinen oppimäärä koostuu yhteisistä ja teema opinnoista. Opetuksen tehtävä on vahvistaa oppilaiden aktiivisuutta ja teatteritaiteen ymmärrystä monipuolisena taidemuotona, jossa yhdistyvät monet eri taiteenalat ja jota voidaan soveltaa ja toteuttaa eri yhteisöissä ja ympäristöissä.

Opetuksessa tuetaan oppilaan taiteellista kasvua ja ajattelua, iloa, luovuutta, mielikuvituksen käyttöä, uteliaisuutta ja rakentavaa toimijuutta sekä yksilönä, että vuorovaikutuksessa muiden ryhmän jäsenten kanssa. Oppilasta rohkaistaan taiteen tekemiseen ja tulkintaan omista lähtökodista. Yleisessä oppimäärässä teatteritaide toteutetaan erilaisina esityksinä ja esittämisen muotoina. Produktiotyöskentelyn myötä oppilailla on mahdollisuus tutustua näyttämötaiteen lisäksi myös muihin teatterin osa-alueisiin kuten käsikirjoittamiseen, esitysdramaturgiaan, ohjaajan työhön sekä visuaalisiin ja audiovisuaalisiin taiteenaloihin.

Opiskelun tavoitteena on vahvistaa oppilaan itsetuntoa, ilmaisua, vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja sekä kulttuurista osaamista teatteritaiteen keinoin. Opinnoissa oppilasta ohjataan pitkäjänteiseen työskentelyyn. Oppilas saa monipuolisia kokemuksia sekä esityksen valmistusprosessista että esiintymistilanteista. Produktiotyöskentelyn aikana oppilasta kannustetaan keskustelemaan prosessiin eri vaiheista muun ryhmän ja opettajan kanssa sekä arvioimaan sitä sanallisesti.

8.2 Yhteiset opinnot

Yhteisissä opinnoissa oppilas tutustuu teatterin tekemisen perusteisiin, suuntauksiin ja käytäntöihin sekä teatteriin monipuolisena taidemuotona harjoitteiden ja esityksentekoprosessien kautta. Opinnoissa pidetään yllä keskustelevaa ja avointa ilmapiiriä sekä toimitaan vuorovaikutteisesti ryhmässä. Yhteisten opintojen opintokokonaisuuksia käsitellään limittäin koko opintojen ajan ja niiden sisällöt saattavat esiintyä osittain myös päällekkäin.

8.2.1 Yhteisten opintojen keskeiset sisällöt

Teatteritaiteen yhteisissä opinnoissa oppilas harjoittelee erilaisia näyttelijän- ja esiintymistyöhön sekä vuorovaikutukseen liittyviä tekniikoita ja taitoja kuten esimerkiksi puhetekniikkaa, improvisaatiota, fyysistä ilmaisua ja äänenkäyttöä. Oppilas tuottaa itse lähdemateriaalia osana harjoitusprosessia. Tämän lisäksi tutustutaan erilaisiin valmiisiin lähdemateriaaleihin kuten esimerkiksi näytelmiin, runoihin, satuihin, artikkeleihin, kuviin ja ääniin. Opintojen aikana oppilas harjoittelee rakentavan palautteen antamista ja vastaanottamista sekä reflektion tekemistä eri tavoin. Opintojen edetessä oppilaan tieto sekä taidot syvenevät ja työskentelyssä painottuu yhä enemmän sitoutumisen ja pitkäjänteisyyden merkitys.

8.2.2 Yhteisten opintojen tavoitteet

Teatteritaiteen yhteisten opintojen tavoitteena on tutustua teatterin tekemisen perusteisiin, suuntauksiin ja käytäntöihin. Oppilas oppii hahmottamaan teatteritaiteen monipuolisena taidemuotona harjoitteiden ja esityksen valmisteluprosessien kautta.

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

Opetuksen tavoitteena on:

- kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ja toiset huomioon ottavana ryhmän jäsenenä
- rohkaista oppilasta vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten esiintyjien ja yleisön kanssa
- ohjata oppilasta harjoittelemaan läsnäoloa harjoitus- ja esiintymistilanteessa
- ohjata oppilasta harjoittelemaan kokonaisvaltaista ilmaisua
- rohkaista oppilasta refleктоimaan omaa työskentelyään
- ohjata oppilasta havaitsemaan yhteyksiä muihin taiteenlajeihin.

Teatteriesitys

Opetuksen tavoitteena on:

- motivoida oppilasta työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti sekä sitoutumaan produktioihin.
- ohjata oppilasta omaksuma teatterin käsitteitä ja tutustumaan eri osa-alueisiin
- ohjata tunnistamaan esityksen harjoitusprosessin vaiheita.

Oma taiteellinen prosessi

Opetuksen tavoitteena on:

- kannustaa oppilasta luovaan toimintaan ja uteliaisuuteen sekä kokeilemaan rohkeasti teatterin eri keinoja
- rohkaista oppilasta uskomaan itseensä, löytämään omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan
- innostaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita ja refleктоimaan omaa työskentelyään.

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

Opetuksen tavoitteena on:

- kannustaa oppilasta havainnoimaan teatteria yhteiskunnallisena ilmiönä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatteriin taidemuotona
- ohjata oppilasta analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatterin moninasiin työnkuviin ja koulutusmahdollisuuksiin.

8.2.3 Yhteisten opintojen opintokokonaisuudet

Teatteri on leikkiä yhdessä

Oppilaat tulevat toisilleen tutuiksi erilaisten luottamus-, tutustumis- ja ryhmäytymisharjoitteiden myötä. Oppilas aloittaa tutustumisen teatterimaailmaan leikin kautta. Yhdessä muun ryhmän kanssa oppilas hahmottelee tarinan rakenteita ja roolihahmoja oppilaalle läheisten lähteiden, kuten satujen avulla. Ryhmä valmistaa teatteriesityksen joko oppilaiden valitseman lähdemateriaalin tai ryhmän omien ideoiden pohjalta.

Tarinan jäljillä

Oppilas tutustuu erilaisiin tarinoihin ja pääsee tuottamaan niitä itse. Yhdessä muun ryhmän kanssa oppilas perehtyy tarkemmin esityksen rakenteisiin ja siihen liittyviin keskeisiin käsitteisiin. Näitä ovat esimerkiksi juoni, teema, ristiriita ja käänne. Ryhmä pohtii mistä aineksista syntyy hyvä tarina ja miten tämä muotoutuu teatteriesitykseksi. Oppilas paneutuu myös roolihahmoihin ja näiden välisiin suhteisiin. Ideoiden pohjalta voidaan valmistaa pienimuotoinen teatteriesitys.

Roolia rakentamaan

Oppilas pääsee harjoittelemaan roolihahmon rakentamista erilaisten teatteri- ja improvisaatioharjoitteiden avulla. Oppilasta kannustetaan ennakkoluulottomasti kehittämään fyysistä ilmaisua sekä puhetekniikkaa ja kokeilemaan miten niillä leikittelemällä voi luoda erilaisia roolihahmoja. Oppilas pääsee tutustumaan roolin luomiseen sekä sisäisin, että ulkoisin keinoin. Ryhmässä syntyneiden roolihahmojen innoittamana voidaan valmistaa teatteriesitys.

Näyttelijäntyö

Oppilas tekee laaja-alaisesti erilaisia näyttelijäntyön perusharjoitteita, joissa kehitetään esimerkiksi tunneilmaisua, tekstinkäsittelyä, vuorovaikutusta, läsnäoloa, toiminnan suuntaa ja rytmiä. Oppilas paneutuu tekstin käsittelyyn lyhyiden dialogi- ja monologi- harjoitusten avulla. Oppilas tutustuu näytelmätekstien rakenteisiin ja niitä voidaan käyttää eri harjoitteiden lähteinä muiden teksti- ja lähdemuotojen ohessa. Opintokokonaisuuteen voidaan liittää vierailu lähiseudun teatteriin.

Hei me improvisoidaan

Oppilas pääsee tutustumaan laaja-alaisesti eri improvisaatiotekniikoihin ja improvisaatioteatteriin tyyli-ilajina. Oppilaan oma ilmaisu ja taidot kehittyvät improvisaation avulla. Oppilas myös hahmottaa miten improvisaation kautta hankittuja taitoja voi hyödyntää ja soveltaa teatterin ulkopuolella

Produktiotyöskentely

Oppilas pääsee valmistamaan teatteriesitystä yhdessä muun ryhmän kanssa. Esityksen valmisteluprosessissa oppilas tutustuu produktion valmistumisen eri vaiheisiin ja osa-alueisiin sekä esityksen dramaturgiaan. Esitys voidaan valmistaa valmiin näyttämötekstin, ryhmän omien ideoiden tai muiden vaihtoehtoisten lähteiden pohjalta. Esitys voidaan esittää myös oppilaitoksen ulkopuolella esimerkiksi osana paikallista tapahtumaa tai tilaisuutta. Opettaja toimii esityksen ohjaajana ja työryhmä suunnittelee yhdessä tai pienryhmissä puvustuksen ja lavastuksen, hankkii tarpeiston ja toteuttaa mahdollisesti myös ääni- ja valosuunnittelun. Yhteistyö muiden taideaineiden kanssa on myös mahdollista. Produktion valmistumisen ohessa oppilas tutustuu teatterin monimuotoisiin työnkuviin ja niihin kouluttautumismahdollisuuksiin.

8.3 Teemaopinnot

Teatteritaiteen teemaopinnoissa oppilaiden tieto ja taidot syvenevät. Oppilas saa yhä laajempaa kokemusta tavoitteellisesta esityksen valmistusprosessista ja toimimisesta työryhmän sitoutuneena jäsenenä. Teemaopinnoissa oppilaalla on mahdollisuus syventyä valitsemaansa teatterin osa-alueeseen perusteellisemmin, oman mielenkiinnon mukaan. Opinnoissa tutustutaan myös teatterin eri tyyli-ilajihin, sen historiaan ja merkittäviin teoksiin.

Teemaopinnoissa oppilaalla on yhä merkittävämpi rooli esitysprosessin eteenpäin viemisessä sekä yksilönä, että työryhmän jäsenenä. Opettaja toimii tukena ja tarvittaessa johdattelee esitysprosessin kulkua eteenpäin, sen verran kuin on tarpeen.

8.3.1 Teemaopintojen keskeiset sisällöt

Teemaopinnoissa jatketaan teatteritaiteeseen tutustumista erilaisten, yhä haastavampien harjoitteiden ja esityksentekoprosessien kautta. Opinnoissa harjoitellaan erilaisia teatteritaitoja sekä keskustellaan,

analysoidaan ja toimitaan vuorovaikutteisesti ryhmässä. Opinnoissa tutustutaan yhä laajemmin erilaisiin lähdemateriaaleihin ja tuotetaan niitä itse. Opintojen aikana harjoitellaan myös runsaasti palautteen antamista ja saamista sekä reflektion tekemistä eri tavoin

8.3.2 Teemaopintojen tavoitteet

Teemaopintojen tavoitteena on monipuolistaa ja laajentaa teatteritaiteen ymmärrystä ja ilmaisullisia keinoja. Oppilas saa omakohtaisia kokemuksia produktiivisesta työstä ja oppii kantamaan vastuuta sekä omasta että ryhmän toiminnasta.

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot

Opetuksen tavoitteena on:

- kannustaa oppilasta toimimaan vastuullisena ryhmän jäsenenä
- rohkaista oppilaita vuorovaikutukseen ja kontaktiin toisten esiintyjien ja yleisön kanssa
- ohjata oppilasta ymmärtämään läsnäolon merkitys esitys- ja harjoitustilanteessa
- ohjata oppilasta kehittämään ilmaisuaan kokonaisvaltaisesti
- rohkaista oppilasta refleктоimaan omaa ja muiden työskentelyä.

Teatteriesitys

Opetuksen tavoitteena on:

- motivoida ja sitouttaa oppilas työskentelemään pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti
- ohjata oppilasta omaksumaan teatterin käsitteitä ja syventymään johonkin teatterin osa-alueeseen oman kiinnostuksensa mukaan
- ohjata oppilas tutustumaan teatteriesitysten eri muotoihin ja tyyleihin
- ohjata oppilasta tutustumaan näytelmäkirjallisuuteen ja harjoittelemaan näytelmien lukemista.

Oma taiteellinen prosessi

Opetuksen tavoitteena on:

- ohjata oppilasta havainnoimaan itseään sekä ilmiöitä ja todellisuutta ympärillään
- rohkaista oppilasta löytämään omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan sekä ilmaisemaan itseään ja sanoittamaan tunteitaan ja ajatuksiaan.
- innostaa oppilasta asettamaan itselleen tavoitteita ja refleктоimaan omaa työskentelyään.

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta havainnoimaan teatteria ja teatteritaidetta osana omaa elämää, ympäristöä ja myös yhteiskunnallisena ilmiönä
- ohjata oppilasta tutustumaan teatterin moninasiin tehtävänkuvuihin, teatteritaiteen hyödyntämiseen eri ammateissa ja esimerkiksi työnhakutilanteessa, opiskelussa sekä harrastamaan teatteria monipuolisesti.

8.3.3 Teemaopintojen opintokokonaisuudet

Klassikkojen äärellä

Oppilas tutustuu teatterin historiaan, sen merkkihenkilöihin ja klassikkoteoksiin. Oppilas pohtii muun ryhmän kanssa mitkä ainekset tekevät klassikon ja miksi niihin palataan ja niitä esitetään yhä uudelleen ja uudelleen, sekä millaisin teatterillisin keinoin ne voidaan tuoda osaksi tätä päivää. Oppilas syventyy valitsemaansa klassikkoteokseen, jota lähdemateriaalina käyttäen on mahdollista valmistaa esitys joko yksin, pienryhmissä tai koko ryhmän kesken.

Tekijät esityksen takana

Oppilas tutustuu syvällisemmin teatteriesityksen valmistusprosessiin. Miten esitys syntyy ja mitkä ovat eri ammattiryhmät sen takana? Kuka tai ketkä prosessia johtavat ja sen suunnittelevat. Missä järjestyksessä asiat toteutetaan ja miten ne nivotaan yhteen? Kuinka kauan yhden esityksen valmistelu ajallisesti kestää ja kuinka pitkään sitä keskimäärin esitetään. Opintokokonaisuuteen voidaan sisällyttää teatterivierailu.

Teatteritaide osana yhteiskuntaa

Oppilasta ohjataan hahmottamaan mikä on teatteritaiteen merkitys yhteiskunnassa ja yhteisöissä. Oppilas pohtii myös mitkä ovat teatteritaiteelle ominaisia keinoja ottaa kantaa tai peilata omaa aikaansa yleisölle. Yhteenvetona oppilas voi valmistaa esityskokonaisuuden, joka ottaa kantaa johonkin oppilaalle tärkeään aihealueeseen tai teemaan. Esitys voidaan toteuttaa joko yksin, pienryhmissä tai koko ryhmän kesken. Lähdemateriaalina esitykselle on mahdollista käyttää esimerkiksi lehtiartikkeleja, blogikirjoituksia, elämäkerrallisia teoksia, dokumentteja tai muita vaihtoehtoisia lähteitä.

Oma produktio

Oppilas syventyy valitsemaansa teatterin osa-alueeseen. Tämä voi olla joko näyttämötaide tai vaihtoehtoisesti esimerkiksi käsikirjoittaminen, ohjaustyö tai puvustus. Oppilas suunnittelee esityskokonaisuuden, jossa pääsee toteuttamaan valitsemansa osa-alueen tehtäviä. Oppilas voi pyytää esityskokonaisuuden valmisteluun apua ryhmän muilta jäseniltä. Oppilas on vastuussa oman esityskokonaisuutensa suunnittelusta, aikataulutuksesta ja toteutuksesta. Opettaja toimii päältäkatsojana ja tarjoaa tarvittaessa tukea ja ohjausta prosessin eri vaiheissa. Esityskokonaisuudet esitetään niiden valmistuttua yleisölle ja niitä arvioimaan voidaan pyytää myös alan asiantuntija. Oppilas voi suorittaa opintokokonaisuuden myös osallistumalla paikallisen teatterin produktion. Tästä tulee sopia erikseen opettajan ja esityksen ohjaajan kanssa.

8.4 Työtavat teatteritaiteen opetuksessa

Teatteritaiteen opiskelu tapahtuu ryhmässä, joka korostaa entisestään ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä. Teatteritaidetta opiskellaan kokeilemalla ja harjoittelemalla. Sitoutuminen ja oppilaan sitouttaminen sekä motivointi tunneille osallistumiseen ovat tärkeitä. Oppilasta ohjataan vastuulliseen työskentelyyn omassa toiminnassaan ja ryhmän yhteisissä tavoitteissa. Oppilaan oman ilmaisu- ja havaintokyvyn harjoittaminen on keskeistä, ja siinä otetaan huomioon jokaisen opiskelijan omat keholliset kokemukset. Työtavat valitaan siten, että ne tukevat oppilaan kykyä ymmärtää omaa oppimistaan ja kehollisuuttaan, reflektoida oppimiaan taitoja ja kehittää niitä eteenpäin omassa taiteellisessa työskentelyssä. Työtavoissa korostuu oppilaan kehityksen jatkuva seuranta säännöllisen suullisen palautteen antamisen ja saamisen muodossa.

8.5 Oppimisen arviointi teatteritaiteessa

Teatteritaiteen opintojen arviointi on luonteeltaan havaintoihin perustuvaa. Arvioinnin tehtävä on tukea opinnoissa edistymistä ja opinnoille annettujen tavoitteiden saavuttamista. Arviopalaute tukee oppilaan oman taiteellisen ajattelun ja esiintymis- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä, omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista arvioidaan myönteisesti ja kannustavasti. Monipuolinen ja jatkuva arviointi koostuu erilaisista palautteen antamisen tavoista: Oppilas saa henkilökohtaista palautetta opettajalta prosessien kaikissa vaiheissa, ja oppilasta ohjataan itse- ja vertaisarviointiin. Arviointi tukee oppimaan oppimisen taitoja ja itseohjautuvuuden kehittymistä. Arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitelluiden päämäärien toteutumiseen, ei oppilaan persoonaan. Arvioinnin ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen.

Teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointi kohdistuu kaikkiin opetukselle annettuihin tavoitealueisiin: esiintymis- ja vuorovaikutustaitoihin, teatteriesitykseen, omaan taiteelliseen prosessiin ja teatteritaiteeseen osana yhteiskuntaa. Yhteisten opintojen jatkuvan arvioinnin tehtävänä on tukea teatteritaiteen perusopintojen harjoittelua ja kehittymistä. Arvioinnissa painottuvat erityisesti esiintymis- ja vuorovaikutustaidot sekä teatteriesityksen valmistusprosessi. Teemaopinnoissa jatkuvan arvioinnin tehtävä on tukea teatteritaitojen kehittymistä. Arvioinnissa painottuvat erityisesti oma taiteellinen prosessi ja taitojen syventyminen